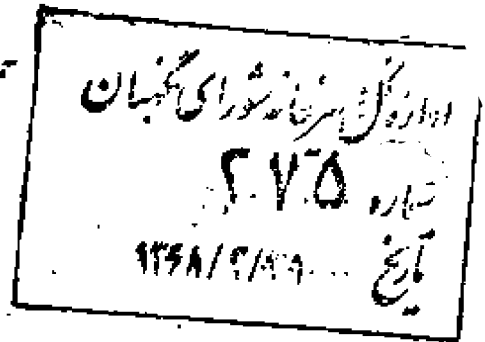

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

بسمه تعالی

۶۳۸۴

۱۳۶۸ / ۲ / ۲۶

برادرگرامی حجت الاسلام والمسلمین آقای هاشمی رفسنجانی

ریاست محترم مجلس شورای اسلامی

لایحه راجع به همه پرسی در جمهوری اسلامی ایران که بنا به پیشنهاد

شماره ۲۶۶/۴۶ مورخ ۱۳۶۸/۲/۱۸ وزارت کشور در جلسه مورخ

۱۳۶۸/۲/۲۳ هیات وزیران به تصویب رسیده است به پیوست تقدیم

و تقاضای تصویب آنرا با قید دو فوریت دارد.

میر حسین موسوی

نخست وزیر
۳۸۱۲۱۲۵

- وزارت کشور با انضمام تصویر لایحه
- دفتر ریاست جمهوری با انضمام تصویر لایحه
- دفتر هیات دولت با انضمام تصویر لایحه
- شورای نگهبان با انضمام تصویر لایحه
- دفتر امور مجلس نخست وزیری با انضمام تصویر لایحه

جمهوری اسلامی ایران

نخستین وزیر

بسمه تعالی

شماره
تایخ
پوست

مقدمه توجیهی

نظر باینکه به موجب حکم مورخ ۱۳۶۸/۲/۴ حضرت امام مد ظله العالی مقرر گردیده است قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در محدوده مشخصی توسط هیاتی که تعیین فرموده‌اند مورد بررسی و تجدید نظر قرار گرفته و پس از تدوین و تصویب موارد و اصول مورد نظر از طریق مراجعه مستقیم به آراء مردم به تأیید ملت شریف و شهید پرور ایران برسد و با عنایت به مهلت دو ماهه‌ای که جهت انجام این مهم منظور گردیده ، لایحه زیر با قید دو فوریت تقدیم میگردد .

"لایحه راجع به همه‌پرسی در جمهوری اسلامی ایران"

فصل اول - کلیات

ماده ۱: همه پرسی از آحاد ملت مطابق مقررات این قانون انجام میگردد به نحوی که همه اقشار جامعه بسا آزادی کامل نظر خود را درباره موضوعی که به آراء عمومی گذارده میشود به یکی از دو صورت زیر اعلام نمایند:

الف) آری

ب) نه

تبصره: رایگیری وسیله اوراق مخصوصی که در شعب اخذ رای بین رای دهندگان توزیع خواهد شد انجام میشود .
ماده ۲: وزارت کشور ضمن هماهنگی با شورای نگهبان ، تاریخ برگزاری همه پرسی را تعیین و اعلام خواهد نمود .
ماده ۳: نظارت بر همه پرسی به تنه شورای نگهبان میباشد .

فصل دوم - کیفیت برگزاری همه پرسی

ماده ۴: همه پرسی بصورت مستقیم و عمومی و بارای مخفی خواهد بود .
ماده ۵: هر شخصی واجد شرایط میتواند فقط یکبار با ارائه شناسنامه خود رای دهد .
تبصره ۱: رای دهندگان در جبهه‌ها و پادگانها و بیمارستانها و آسایشگاهها و زندانها فقط با ارائه کارت شناسایی مربوطه و تأیید مسئول ذیربط در محل رای خواهند داد .

نشانی : خیابان پاستور ، تهران کد پستی ۱۳۱۷۴

جمهوری اسلامی ایران

نخستین وزیر

- ۲ -

شماره
پانچ
پوست

تبصره ۲: مهاجرین جنگ تحمیلی که فاقد شناسنامه میباشند فقط باکارت تاشد شده بنیاد مهاجرین جنگ تحمیلی رای خواهند داد.

ماده ۶: اخذرای در داخل وخارج از کشور در یکروز انجام میشود ومدت آن ۱۰ ساعت است ودر صورت ضرورت قابل تمدید میباشد.

تبصره ۱: تشخیص ضرورت ومدت تمدید اخذ رای بعهده وزیر کشور است.

تبصره ۲: اخذرای بایددر یکی از روزهای تعطیل رسمی انجام گیرد.

ماده ۷: مداویمیای جمهوری اسلامی ایران مکلف است برنامههای آموزشی درباره همه پرسى وهمچنین کلیه اعلامیه ها واطلاعیه های مربوطه را که وزارت کشور یا هیئت مرکزی نظارت منتخب شورای نگهبان ضروری

تشخیص میدهند از شبکه سراسری یا محلی مداویمیای جمهوری اسلامی ایران پخش نماید.

ماده ۸: مأموران انتظامی در حدود قانون موظف به ایجاد نظم و جلوگیری از هرگونه بی نظمی در جریان همه پرسى و حفاظت صندوقها میباشد. نیروهای نظامی و انتظامی حق دخالت در امور اجرائی و نظارت در همه پرسى را ندارند.

ماده ۹: آرائیکه از طریق خرید و فروش بدست آمده باشد با تأیید هیئت نظارت یا نماینده وی، باطل ولى جز: آراء مأخوذه محسوب و مراتب در صورتجلسه قید و آراء مذکور ضمیمه صورتجلسه خواهد شد.

ماده ۱۰: در موارد ذیل با تأیید هیئت نظارت یا نماینده وی، برگهای رأی باطل بوده و جز: آراء مأخوذه محسوب نشده و مراتب در صورتجلسه قید و آراء مذکور ضمیمه صورتجلسه خواهد شد.

۱- صندوق فاقد لالک و مهر همه پرسى باشد.

۲- آراء زاید بر تعداد تعرفه باشد.

۳- آراء کسانیکه به سن قانونی رای دادن نرسیده باشند.

۴- آرائیکه با شناسنامه افراد فوت شده یا غیر ایرانی داده شده باشد.

۵- آرائیکه با تقلب و تزویر (در تعرفه ها، آراء، صورتجلسات، شمارش) بدست آمده باشد.

۶- آرائیکه با شناسنامه غیر واقعی اخذ شده باشد.

۷- آرائیکه با شناسنامه کسانیکه حضور ندارند اخذ شده باشد.

جمهوری اسلامی ایران

نخستین وزیر

- ۲ -

شماره
تاریخ
پست

۸- آرائیکه فاقد مهر همه بررسی باشد.

۹- آرائیکه از طریق تهدید بدست آمده باشد.

۱۰- اوراق رای متفرقه غیر از برگه رای قانونی.

تیمبره ۱: کل آراء مندرج در صورتجلسه ایکه صندوق اخذ رای آن فاقد اوراق رای یا برگهای تعرفه باشد، باطل و جزو آراء مازوده محسوب نخواهد شد.

تیمبره ۲: بشماره آراء زائد مذکور در بند ۲ قبل از قرائت آراء و بدون توجه به نوع رای، از کل برگهای رای کسر می شود.

ماده ۱۱: وزارت کشور مأمور اجرای قانون همه بررسی بوده و مسئول صحت جریان برگزاری آن است و بدین منظور میتواند مأمورانی جهت بازرسی و کنترل جریان همه بررسی بطور ثابت و یا سیار به شهرستانها و بخشها و شعب ثبت نام و اخذ رای اعزام دارد.

ماده ۱۲: ارتکاب امور ذیل جرم محسوب میشود:

۱- خرید و فروش رای

۲- تقلب و تزویر در اوراق تعرفه یا برگه رای با صورتجلسات

۳- تهدید یا تطمیع در امر همه بررسی

۴- رای دادن با شناسنامه جعلی

۵- رای دادن با شناسنامه دیگری

۶- رای دادن بیش از یکبار

۷- اخلاف در امر همه بررسی

۸- کم و زیاد کردن آراء یا تعرفه ها

۹- تقلب در رای گیری و شمارش آراء

۱۰- رای گرفتن با شناسنامه کسی که حضور ندارد.

۱۱- توصیه به ریختن برگه رای معین از طرف اعضاء شعبه اخذ رای یا هر فرد دیگری در محل صندوق رای

۱۲- تغییر و تبدیل یا جعل و یا نبودن و یا معدوم نمودن اوراق و اسناد انتخاباتی از قبیل تعرفه و برگه رای

و صورتجلسات و تلکس و تلفنگرامها و تلگرافها.

نشانی: خیابان پاستور، تهران کد پستی ۱۳۱۷۴

جمهوری اسلامی ایران

نخستین وزیر

- ۴ -

شماره
تایخ
پوست

۱۳- بازکردن و باشکستن قفل محل نگهداری ولاد و سپهر صندوقهای رای بدون مجوز قانونی

۱۴- جابجایی ، دخل و تصرف و یا معدوم نمودن اسناد همه پرسی بدون مجوز قانونی

۱۵- ایجاد رعب و وحشت برای رای دهندگان یا اعضاء شعب ثبت نام و اخذ رای با اسلحه و یا بدون اسلحه در

امر همه پرسی

۱۶- دخالت در امر همه پرسی ، با سمت یا سند معمول و یا به هر نحو غیر قانونی

تبصره : چنانچه وقوع جرائم مندرج در ماده فوق موجب گردد که جریان همه پرسی در یک یا چند شعبه ثبت نام و اخذ

رای از مسیر قانونی خود خارج شود و در نتیجه کلی همه پرسی موثر باشد مراتب وسیله وزارت کشور بمنظور

طرح در شورای نگهبان به هیئت مرکزی نظارت اعلام میگردد.

ماده ۱۳: تشکیلات قضائی هر شهرستان یا بخش بمنظور پیشگیری از وقوع جرم ضمن هماهنگی با ناظرین ششسورای

نگهبان و هیئت اجرائی اقدامات لازم را در محدوده مقررات معمول میدارد.

ماده ۱۴: رای دهندگان باید دارای شرایط ذیل باشند:

۱- تابعیت کشور جمهوری اسلامی ایران

۲- ورود به سن ۱۶ سالگی

۳- عدم جنون

فصل سوم - هیئت اجرایی

ماده ۱۵: بلافاصله پس از مدور دستور شروع همه پرسی از طرف وزارت کشور ، فرماندار دستور تشکیل هیئت

اجرائی را به بخشداران صادر نموده و موظف است ظرف سه روز هیئت اجرائی همه پرسی شهرستان را به

ریاست خود و عضویت رئیس ثبت احوال و دادستان یا نماینده وی و ۸ نفر از معتمدین تشکیل دهد.

ماده ۱۶: تعداد اعضای هیئتهای اجرائی شهرستان و بخش و کیفیت و مهلت تشکیل آنها یکسان است.

ماده ۱۷: کلیه امور همه پرسی بخش مرکزی را ، هیئت اجرائی شهرستان انجام میدهد.

ماده ۱۸: معتمدین هیئت اجرائی باید دارای ایمان و التزام عملی به اسلام و قانون اساسی و حسن شهرت و سواد

خواندن و نوشتن بوده و از عوامل موثر در تحکیم رژیم سابق و وابسته به گروههای غیر قانونی نباشند.

ماده ۱۹: اعضاء هیئت اجرائی پس از پذیرفتن عضویت ، ملزم به شرکت در جلسات و انجام وظایف قانونی میباشند.

ماده ۲۰: هیئت اجرائی بخش بلافاصله پس از انتخاب معتمدین تشکیل جلسه داده و تعداد و محل استقرار شعب

نشانی : خیابان باستور ، تهران کد پستی ۱۳۱۷۴

جمهوری اسلامی ایران

نخست وزیر

- ۵ -

شماره
تایخ
پیوست

ثبت نام و اخذ رای را تعیین نموده و بوسیله رئیس هیئت به فرماندار جهت طرح در هیئت اجرائی شهرستان اعلام میدارد.

ماده ۲۱: جلسات هیئتهای اجرائی شهرستان و بخش، با حضور دو سوم کلیه اعضا، رسمیت یافته و اخذ تصمیم با اکثریت مطلق حاضرین خواهد بود.

ماده ۲۲: هیئت اجرائی شهرستان پس از تعیین محلهای استقرار شعب ثبت نام و اخذ رای و بررسی و تأیید و تمویب مصوبات هیئتهای اجرائی بخشها در مورد تعداد و محل شعب ثبت نام و اخذ رای، ۹ روز قبل از روز اخذ رای مبادرت به انتشار آگهی همه پرسی حاوی تاریخ برگزاری، ساعات اخذ رای، شرایط رای دهندگان، جرائم و تخلفات و مقررات جزائی و محل ثبت نام و اخذ رای در سراسر شهرستان مینماید.

تبصره: در صورت بروز بعضی از مشکلات با موافقت وزارت کشور، مهلت ۹ روز تا ۷ روز تقلیل مییابد.

ماده ۲۳: هیئت های اجرائی شهرستان و بخش، پس از انتشار آگهی همه پرسی، برای هر شعبه ثبت نام و اخذ رای پنج نفر از معتمدین محلی که دارای سواد خواندن و نوشتن باشند انتخاب و فرماندار یا بخشدار جهت صدور حکم معرفی مینماید.

ماده ۲۴: هیئت اجرائی بخش با تمویب هیئت اجرائی شهرستان میتواند برای مناطق صعب العبور و کوهستانی و مسافتهای دور و نقاطیکه تشکیل شعب ثبت نام و اخذ رای مقدور نیست شعب اخذ رای سیار تشکیل دهد هیئت اجرائی شهرستان نیز میتواند در صورتیکه لازم بداند نسبت به تشکیل شعب اخذ رای سیار در مرکز شهرستان و بخش مرکزی اقدام نماید و هر دو مورد باید به اطلاع هیئت نظارت برسد و همچنین نمایندهای از هیئت نظارت در معیت صندوق سیار بوده و مسیر گردش صندوق را در صورتجلسه ای قید و تأیید نماید.

ماده ۲۵: در سفارتخانه ها و کنسولگری و نمایندگی سیاسی ایران در خارج از کشور، هیئت اجرائی همه پرسی بعه ریاست سفیر و یا سرکنسول و یا عالیترین مقام نمایندگی سیاسی و عضویت سه نفر از کارمندان ارشد سفارتخانه کنسولگری و یا نمایندگی سیاسی و ۵ نفر از ایرانیان مومنان به انقلاب اسلامی معین آن کشور به انتخاب و دعوت سفیر یا سرکنسول و یا مقام نمایندگی سیاسی تشکیل میگردد.

ماده ۲۶: هیئت اجرائی موضوع ماده فوق پس از خاتمه اخذ رای و قرائت آراء، نتیجه را صورتجلسه مینماید. سفیر و یا سرکنسول و یا عالیترین مقام نمایندگی سیاسی موظف است بلافاصله نتیجه را با سریعترین وسیله مخابراتی ممکن از طریق وزارت امور خارجه به وزارت کشور اعلام دارد.

نشانی: خیابان پاستور، تهران کد پستی ۱۳۱۷۴

جمهوری اسلامی ایران
نخست وزیر

شماره
پانز
پوست

- ۶ -

فصل چهارم - شکایات و نحوه رسیدگی

ماده ۲۷: شورای نگهبان ظرف یک هفته و در صورت ضرورت حداکثر ده روز پس از دریافت نتیجه همه پرسی، نظر قطعی خود را به وزارت کشور اعلام و وزارت کشور از طریق رسانه های گروهی نتیجه نهائی را به اطلاع مردم خواهد رساند.

ماده ۲۸: هیئتهای اجرائی موظفند تا دو روز پس از اعلام نتیجه همه پرسی، شکایات واصله را بپذیرند و ظرف ۲۴ ساعت در جلسه مشترک هیئت اجرائی و ناظرین شورای نگهبان در شهرستان مربوطه به آنها رسیدگی نمایند و نتیجه را صورتجلسه نموده و به وزارت کشور اعلام دارند.

تیمبره ۱: کسانی که از نحوه برگزاری همه پرسی شکایت داشته باشند میتوانند ظرف سه روز از تاریخ اخذ رای شکایت مستند خود را به ناظرین شورای نگهبان یا دبیرخانه این شورا نیز تسلیم دارند.

تیمبره ۲: شکایاتی قابل رسیدگی خواهد بود که مشخصات شاکی یا شاکیان شامل نام، نام خانوادگی، شغل، نشانی کامل، شماره تلفن و اصل امضاء شاکی را داشته باشد.

تیمبره ۳: طرح و بررسی شکایات در مورد افراد محرمانه بوده و افشای آن ممنوع است.

تیمبره ۴: بازرسان گزارشات خود را منحصرًا به مراجع ذیصلاح قانونی ارسال میدارند.

ماده ۲۹: هیئت اجرائی پس از بررسی شکایات و گزارشات چنانچه تشخیص دهد که امور همه پرسی در يك یا چند

شعبه از جریان عادی خارج شده و صحیح انجام نگرفته است با تأیید شورای نگهبان، همه پرسی را در

چند شعبه مزبور باطل اعلام مینماید.

فصل پنجم - مجازات

ماده ۲۰: مجازات تخلف از بند ۱۵ ماده ۱۲ به ترتیب زیر تعیین میگردد.

الف) چنانچه مرتکب بدون اسلحه ایجاد رعب و وحشت نماید تا ۷۴ ضربه شلاق محکوم میگردد.

ب) چنانچه ایجاد رعب و وحشت خواه به تحریک یا بالمباشره همراه با اسلحه باشد و محاربه صدق

نکند تا ۷۴ ضربه شلاق و با حداکثر تا ۲ سال حبس محکوم خواهد شد.

ماده ۲۱: مجازات کسی که با اتخاذ سمت معمول در همه پرسی دخالت کند (موضوع بند ۱۶ ماده ۱۲) تا ۵۰ ضربه

شلاق خواهد بود و هرگاه مرتکب سندی هم در این مورد جعل نموده باشد مجازات جعل و تزویر خواهد بود.

جمهوری اسلامی ایران
نخست وزیر

- ۷ -

شماره
تایخ
پوست

داشت و چنانچه دخالت وی موثر در سرانجام همه بررسی باشد و جریان همه بررسی را در یک بخش وی باید
شهرستان ویایک استان را برهم بزند مرتکب از یک تا پنج سال حبس محکوم خواهد شد.
ماده ۲۲: اعضاء اداری هیئت اجرائی (فرماندار یا بخشدار، رئیس ثبت احوال، دادستان یا نماینده وی) در صورت
تخلف از ماده ۱۹ این قانون به مجازات کسر حقوق تا یکماه تا ششماه به حکم مراجع صالحه
محکوم خواهند شد و در مورد بقیه اعضاء محرومیت تا دویست انتخابات از عضویت هیئت های اجرائی
و نظارت و شعب اخذ رای میباشد.

ماده ۲۳: در اجرای صحیح اصل ۹۹ قانون اساسی و حفظ بیطرفی کامل، ناظرین شورای نگهبان موظفند در طول مدت
مسئولیت خود، بیطرفی کامل را حفظ نمایند.

تبصره: مجازات تخلف از ماده فوق انفصال ششماه تا یکسال از خدمات دولتی یا ششماه تا یکسال زندان خواهد
بود.

ماده ۲۴: مجازاتهای این فصل به انواع مذکور منحصر نبوده و قاضی در هر مورد میتواند متخلف را به مجازات مذکور
و یا هر مجازات متناسب دیگری که در قانون تعزیرات آمده است محکوم نماید.

ماده ۲۵: آئین نامه اجرائی همه بررسی را وزارت کشور تهیه و با تصویب هیئت وزیران با اجرا، میگذارد.

وزیر کشور

نخست وزیر